

**Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van
oorlogsgedenktekens te Roeselare**

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009;

Gelet op het ministerieel besluit van 04 mei 2009 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen oorlogsgedenktekens te Roeselare;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 01 oktober 2009,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009:

1° Wegens de artistieke, historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Gedenkmuur ter herinnering aan de heropgebouwde stad Roeselare, toegewijd aan het H. Hart, en geplaatst tegen de zijgevel van het huis Grote Markt 1A, gelegen te Roeselare (Roeselare), Sint-Michielsplein ZNR;

bekend ten kadaster:

Roeselare, 3e afdeling, sectie C, perceelnummers ZNR(DEEL), 1636D(DEEL).

2° Wegens de artistieke, historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Gedenkteken voor de vrede en voor de 1ste Poolse Pantserdivisie, gelegen te Roeselare (Roeselare), O.-L.-Vrouwemarkt ZNR;

bekend ten kadaster:

Roeselare, 2e afdeling, sectie B, perceelnummer ZNR(DEEL).

Art 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

1) Het gedenkteken ter herinnering aan de heropgebouwde stad Roeselare, toegewijd aan het H. Hart wordt beschermd als monument omwille van de:

- Artistieke waarde:

Als zijnde een merkwaardig gedenkteken van de hand van Josué Dupon. Dupon, afkomstig uit Ichtegem, zou vooral bekendheid verwerven met zijn dierensculpturen, o.m. voor de Antwerpse Zoo. De uitvoering met schijngewel in gele baksteen en de silhouetten van de stad verwijzen naar de wederopgebouwde stad. De combinatie van brons en gedeeltelijke vergulding is heel fraai uitgewerkt.

- Historische waarde en de sociaal-culturele waarde:

Als zijnde een gedenkteken ter herinnering aan een heropgebouwde stad en aan de toewijding van deze stad aan het Heilig Hart.

Hoewel heel wat gemeenten na de Eerste Wereldoorlog deels of volledig heropgebouwd dienden te worden, zijn er niet zoveel gedenktekens specifiek ter herinnering aan de wederopbouw gekend. De Heilig-Hart-devotie daarentegen raakte tijdens het interbellum bijzonder populair, wat o.m. leidde tot de oprichting van heel wat gedenktekens met het H. Hart als centraal thema. De stad Roeselare werd in 1925 toegewijd aan het Heilig Hart.

- Sociaal-culturele waarde:

Als zijnde de materialisatie van het herdenken van een collectief trauma.

2) Het gedenkteken voor de Vrede en voor de 1ste Poolse Pantserdivisie in Roeselare wordt beschermd als monument omwille van de:

- Artistieke waarde:

Als zijnde een gedenkteken van de hand van beeldhouwer Geo Verbanck. Verbanck wordt omschreven als een zeer begaafd en uiterst gevoelige kunstenaar, een toonbeeld van artistiek vakmanschap. Hij werkte vaak in een art-decostijl, zoals bij dit

gedenkteken. Onder meer het zigzagmotief in de drapering is een karakteristiek element dat verwijst naar zijn meer lineaire, hoekiger en abstractere vormgeving uit de jaren '20 en '30.

Beeldhouwkunst en architectuur dienden volgens hem samen te gaan, iets wat hier zeker het geval is. Het architecturale kader voor dit beeldhouwwerk werd uitgetekend door zijn zoon en architect Robert Verbanck.

- Historische waarde, meer bepaald militair-historische waarde:

Als zijnde een gedenkteken ter herinnering aan de 1ste Poolse Pantserdivisie. Deze divisie speelde een belangrijke rol bij de bevrijding van West-Europa. Ze achtervolgde de terugtrekkende Duitse eenheden doorheen Noord-Frankrijk, West- en Oost-Vlaanderen en verder. In vele gemeenten worden de Poolse bevrijders expliciet herdacht met gedenktekens, kapelletjes en straatnamen.

- Historische waarde, meer bepaald historische context en sociaal-culturele waarde:

Als zijnde een gedenkteken, opgedragen aan Maria. Toen de wederopbouw na de Eerste Wereldoorlog min of meer voltooid was, werd de stad Roeselare in 1925 toegewijd aan het H. Hart. Na de Tweede Wereldoorlog werd beslist om een nieuw gedenkteken op te richten ter herinnering aan het 'voor zijn bevrijding biddende Roeselare'. In een stad waar Maria naar verluidt tijdens de oorlogsjaren intens aanbeden werd, werd nu gekozen voor een groot Mariabeeld op de O.L.Vrouweparochie. Het werd ingehuldigd tijdens de Bevrijdingsfeesten van 9 september 1945, waarbij een Mariale Vredesstoet doorheen de ganse stad trok en de stad toegewijd werd aan het Onbevleete Hart van Maria.

- Sociaal-culturele waarde:

Als zijnde de materialisatie van het herdenken van een collectief trauma.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006 en 5 juni 2009 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006 en 18 september 2009).

Brussel, 26-03-2010

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS